

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

9. Vnde Phrases istae, Massa, & discretio à massa perditionis, & quid significant apud Augustinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis sue. Sive intelligatur in ipso tanquam in corporis eius plenitudine, cuius ipse caput, nos membra facti sumus, ut subinde Sanctus Doctor videtur intelligere, juxta illud Apostoli: In quo etiam nos sortem consecuti sumus (ut Augustinus legit) predestinati secundum propositum eius; sive in ipso, hoc est, per ipsum, aut per meritum eius, quae diversitas ad praesens propositum nihil facit. Tam vero, juxta Sancti Augustini principia, Christus non erat ullo modo venturus in mundum, nisi Adami peccato tota humana natura perisset: Attende Evangelium: venit enim Filius hominis quereere & salvum facere quem perierat. Si homo non perisset Filius hominis non venisset. Et in eodem sermone: Quare venit in mundum? Peccatores salvos facere. Alia causa non fuit quare veniret in mundum. Non enim

Ibidem

Serm. 8. de verbis Dom. c. 2. Ibid. c. 7.

de caelo ad terram merita nostra bona sed peccata ducerunt. Haec est causa cur veniret peccatores salvos facere. Et in sermone nono de verbis Apostoli eadem illa verba quamvis planissima, populo plam faciens: Nulla causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere. Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla est causa medicinae. Ergo non aliter facta est hominum praedestinatio, nisi postea praevisione damnationis seu massa humani generis ex peccati iniquitate vitata, ut vi praedestinationis possent per gratiam ab ista damnatione liberari. Nam inde venerunt ista elogia Christi Domini celeberrima, quibus Redemptor & Salvator mundi, & Iesus dicitur, quia salvum faciet populum suum a peccato eorum. Praedestinare quippe homines seu populum suum, non est aliud quam velle salvum facere seu liberare, populum suum a peccatis eorum.

Serm. 3. c. 1

Mat. 11

CAPVT NONVM.

Vnde phrasae istae, massa, & discretio a massa perditionis, & quid significant apud Augustinum.

EX his igitur Augustini densis contestationibus, simul etiam non obscure colligi potest, primo vnde phrasae istae de massa & discretione venerint, quae tam libenter Augustinus usurpat. Haud enim utramque ex Apostolo, qui ad Romanos dicit: An non habet potestatem figulus Ius ex eadem massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam? ubi Augustinus semper subintelligit massam illam humani generis, quae similitudine massa, sive lutea, sive farinacea, significatur peccati fermento corrupta esse. Nam quae, quod ibi massa vertitur, ab Apost. aliquoties usurpat, pro conspersione farinae & quae fermento nasci ac temperari solet & ad idem fermentum totam massam corrumpit. Ita expurgate vetus fermentum ut sitis nova conspersio, seu massa, &c. Phrasim vero de discretione Apostolus et ad Corinthios suppeditavit: Quis enim te discernit? Quae verba, sicut Augustinus docet ad Valentinum scribens Ideo dicit, quia de massa illius perditionis quae facta est ex Adami non discernit hominem, ut eum faciat vas in honorem, non in contumeliam, nisi Deus. Et ad Bonifacium docet, homini tanquam de semetipso & de suo proprio bono glorianti dicit: Quis enim te discernit? utique ab ista vase, a massa perditionis, quae per unum omnes misit in damnationem: &c. ergo ille discernit, qui vnde discernatis impertit, poenam debitam remittendo & indebitam gratiam largiendo illa non discernit.

Rom. 9.

Galat. 5. 1. Cor. 5.

Epist. ad Val. ut.

Lib. ad Bonif. c. 7.

num genus velut eiusdem cum Adami natura, & ex ipso derivatum, instar conspersionis, seu massa farinacea, peccato veluti fermento vitiatum, perditum atque damnatum est; non solum quia ratione culpa, quam peccatum attulit, sed & concupiscentiae, qua in prolem culpa transfunditur, animus inquinatur, dominantique carni subditus nascitur: Tunc facta est una massa omnium, veniens de radice peccati & pena mortalitatis. Et inferius: Concupiscentia carnalis de peccati poeniam regnans, universum genus humanum tanquam totam & unam conspersionem originali venia in omnia permanente considerat. Vnde alibi dicit: Universa massa tanquam in vitata radice damnata est. Alibi Pelagianos nolle credere, quod in uno homine tota est massa vitata, & tota damnata, a quo vitio & damnatione sola sanas & liberat gratia.

Lib. 1. c. 1 ad simpli.

Lib. 1. c. 26 Cinn. c. 26

Lib. 1. cont. Iul. op. 100 perf. f. 147

Tertio utcumque patet, quid sit illa discretio temporalis, seu liberatio a massa damnationis, quam respicit discretio aeterna, seu praedestinatio gratuita saluandorum, velut adequatum effectum suum. Quidam enim non satis periti principiorum Augustini, diffiduler possunt acquiescere, quod praedestinationem Augustinus, discretionem a massa damnationis vocet: multi enim videntur per peccatorum remissionem iam a damnationis massa discerni, qui tamen nullo pacto praedestinati sunt, quia relapsi pereunt. Sed sciendum est, quod cum discretio a massa perditionis apud Augustinum ipsa praedestinatio fiat, iuxta illud ipsius: Non enim sunt a massa illa perditionis praesentia Dei & gratia & praedestinatione discreti, aeterna illa discretio

Lib. de civ. Dei

Dei effectus eisdem respicit quos prædestina-
tio. Prædestinationis autem effectus est gratia,
ut idem ait, hoc est, quicquid gratia in homi-
ne ad perficiendam salutem ac liberationem
ejus operatur, non merita solum seu opera
bona, sed & eorum perseverantiam & ipsam
gloriam, sine cujus præparatione nemo sim-
pliciter prædestinatus dici debet aut potest;
prout latius in superioribus demonstravi-
mus. Itaque æterna illa prædestinationis
discretio à massa perditionis respicit adæqua-
te discretionem seu liberationem tempora-
lem ab illa massa per gratiam: Gratia, in-
quit Augustinus, liberat à totius massa dam-
natione quos liberat. Quæ sane liberatio nullo
modo solum peccati remissionem respicit, sed
omnium omnino malorum depulsionem,
quæ penaliter ex originali damnatione totius
massæ perditionis inflata sunt: nimirum non
solum culpæ, sed & ignorantia illius pro-
fundæ & cæcitatibus, cum qua nascimur, &
concupiscentiæ tam importunæ atque peri-
culosæ, cum quibus duabus originalibus pœ-
nis ad mortem usque dimicamus, & ex qui-
bus pœnis omnia peccata proficiuntur, &
ipsius mortalitatis, quam grave iugum Scriptu-
ra vocant; æternæ denique damnationis,
in quam nemo jam semel justificatus relabi-
tur, nisi ex illius damnationis supplicio quo
tota massa premitur. Ab istis omnibus dam-
nationis originalis malis, nisi quis gratia
liberetur, nunquam ille juxta sententiam san-
ctissimi Præsulis, à perditionis massa dis-
cretus fuerit. Itaque discretionem sive li-
berationem à massa perditionis, non semel
damnationem Augustinus opponit, ut in libro
quarto contra Iulianum, ubi de massa origi-
nis damnata atque vitata fecisset mentionem:
Ac per hoc, inquit, damnatus ex debito de sup-
plicio iuste queritur; nec liberatus gratis de merito
superbe gloriatur. Et libro de natura & gra-
tia: Univerſa igitur massa penas debet: & si om-
nibus debitum damnationis supplicium redderetur,
non inesse præcul dubio redderetur. Qui ergo nudè
per gratiam liberantur &c. Et terminos libe-
rationis illius circumscribens, quæ per mi-
sericordiam discernentis Dei & gratiam tri-
buitur: Misericordia eius prævenit hominem ut li-
beretur à malis, & qua facit & qua facturus fue-
rat, nisi gratia Dei regeneretur, & qua passu-
rus fuerat in æternum nisi erueretur à potestate tene-
brarum, & transferretur in regnum filii chari-
tatis Dei. Et adversus Iulianum accuratius:
Qua gratia liberatus sum à reatu omnium pecca-
torum, vel qua nascendo traxeram, vel qua male
vivendo contraxeram; qua gratia liberor, ut
scio, ne irem in tentationem à concupiscentia mea
abstractus & illectus, atque ut exaudiat dicens cum
consortibus meis: Dimitte nobis debita nostra: qua
gratia liberabor ut spero in æternum, ubi iam nulla
lex in membris meis repugnet legi mentis meæ.
Ecce triplicem liberationem à malis, quæ
omnia omnino vel proximè vel remote ex
originali totius massæ damnatione contracta
sunt, à malis culpæ sive originalis sive pro-

ptiæ; à malis tentationum, cum quibus
ut assidue luctemur, propter totius massæ
culpam damnati sumus, atque ita damnati,
ut nisi gratuita Dei gratia in singulis adjuve-
mur, nec unam quidem superaturi simus;
à malis denique ipsius fomitis atque mor-
talitatis: quæ tentationum omnium semi-
narium. Quod triplex beneficium contra
triplex supplicium perditionis massa itro-
gatum, triplici oratione petitur ab Eccle-
sia; quando jam etiam ab originis culpa
mundata rogat: *Dimitte nobis debita nostra; Et
ne nos inducas in tentationem; sed libera nos à
malo, juxta illud Augustini: Sic ergo totum
hoc in trius beneficijs positum breviter peti potest:
Ignosce nobis ea in quibus sumus abstracti à concu-
piscencia; adimve ne abstrahamur à concupiscentia;
aufer à nobis, beatâ resurrectione, concupiscentiam.*
Quamobrem quisquis non ex om-
nibus istis malis quæ ex originali damnatione
contracta sunt, eruitur, sicut non libe-
ratur in tempore, nec discernitur re ipsa à
massa perditionis, sed in illa tamen semel
justificatus, perit; ita nec ab æterno ab illa
massa perditionis Dei prædestinatione dis-
cretus fuit. Massæ quippe damnatio, non in
eo tantum sita est, quod post mortem, ad æter-
num supplicium deputandi sumus, sed in
omnibus omnino malis quæ in hoc mundo
sufferuntur, & in omnibus malorum suffe-
rendorum debitis atque necessitatibus, quæ
tamen per misericordiam Dei non sufferuntur.
Divinæ quippe misericordie est, à quo-
cumque malo liberamur, Concilio Araufi-
cano nobis pronuntiante: *Nullus miser de quan-
tatumque miseria liberatur, nisi qui Dei miseri-
cordia prævenitur.* Inter quæ mala non est mi-
nimum, quod homo qui in illa massa dam-
natus fuit, neque credere, neque velle bonum,
neque poenitere mali; neque diligere
Deum, neque operari, neque quicquam boni
quo piè vivitur, neque tantillum tuis vi-
ribus perseverare possit, sed ei totum istud
gratuita gratia dari debeat, quam propter-
ea, quibus & quando & quantum voluerit,
tribuit & negat Deus. Non enim culpâ est
opus novâ ut hoc alicui subtrahatur, sive non
detur quod nemini debetur. Ex illa igitur
originalis massæ damnatione proficiuntur,
ut aliquibus non detur quidem ipse auditus
fidei, sine quo non possunt credere: *Fides
enim ex auditu;* alijs non detur fides, sine qua
justi esse non possunt; alijs non detur poeni-
tentia, magnum donum Dei; alijs non detur
dilectio, qua bene operentur; alijs non
detur firmitas per sitendi in tentatione, sive
perseverantiæ donum, quod Deus tribuit
& non tribuit, quibus vult. Iustè autem
non tribuit quod non debet: si igitur sua ma-
litia in peccata relabantur, non est illa culpa
Dei sed propria; sicut & infirmitas & cæci-
tas ex qua nascitur ista instabilitas propria est,
ex massæ damnatione contracta. Hoc est igitur,
quod Augustinus in istud velut principium re-
fert, quod aliqui vel non perseveraverunt,

R r

vel ba-

Lh. 1. oper.
inper. cont.
lib. 1. 179.

lib. 1. cont.
lib. 1. 8.
lib. de nat.
lib. 1. 179.

lib. de cor.
lib. 1. 179.

lib. 6. cont.
lib. 1. 179.

lib. 2. de pecc.
merit. c. 4.

Conc. Arauf.
can. 14.

Lib. de Cor. & grat. c. 7.

vel baptismo caruerunt, vel non crediderunt, vel non audito Evangelio, neque credere potuerunt; quia videlicet non sunt ab illa conspersione discreti, quam constat esse damnatam: Non enim sunt, inquit, à massa illa perditionis gratia Dei & predestinatione discreti. Et ideo non secundum propositum vocati. Nam sub illa vocatione, secundum propositum, non solum fides & poenitentia, sed, ut infra latius, & perseverantia ipsa comprehenditur, quemadmodum igitur qui ex puteo in quem

Accidit ab alio gratis liberari debet, non est liberatus dum ei funis datur, & extrahi ex parte cepit, si propria malitia vel infirmitate ex casu voluntario contracta relabatur; ita nec ille in sensu Augustini à massa discreta est, qui tantummodo peccati remissione decernitur purgandus; sed qui omnium poenarum ex damnatione originali inhaerentium abolitione justificandus, & in antiquum statum reparandus, in quo innocens massa ex Dei creatione & sanctificatione fuit.

CAPVT X.

Electio, seu predestinatio gratia non habuit in Angelis locum, & quo sensu.

Lib. de Cor. & grat. c. 10.

PRÆDESTINATIONEM illam gratuitam, de qua nos hæcenus differimus, circa homines qui perierant, suos effectus operari tam in futura quàm in presenti vita; ex his quæ tractavimus, satis patet. Ratio quoque certè duobus ex capitibus peti potest. Vna ex natura liberationis, de qua in definitione mentio fit, quia quotquot ad æternam salutem perducendi sunt ex iustissima massæ damnatione, non solum culpæ remissione, sed omnium poenarum abolitione liberandi sunt. Quam liberationem, quia nullam omnino meritum sive operis, sive voluntatis, sive cogitationis præcedit, neque præcedere potest, sed mere per gratuitam gratiam dari debet, necesse est, ut gratuito tantum beneficium præparetur, & proinde prædestinetur. Cùm prædestinatio gratuita non sit aliud, nisi præsentia & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur. Vnde Augustinus: Quotquot ex hac stirpe gratia Dei liberantur, à damnatione utique liberantur; quia iam tenentur obstricti. Vnde etiamsi nullus liberaretur, iustam Dei iudicium iuste nemo reprehenderet. Quod ergo pauci in comparatione pereuntium, in suo vero numero liberantur multi, gratia fit, gratis fit, gratia sunt agenda quia fit, ne quis velut de suis meritis extollatur, sed omnes obscuratur, & qui gloriatur in Domino gloriatur.

Adjutorium læsæ potestatis arbitrij, sed adjutorium voluntatis & actionis. Hoc est, non est adjutorium sanæ voluntatis, quo detur ei posse si velit; & sine quo non potest velle quod præcipitur, sed est adjutorium Salvatoris medicinale, quo Deus ægræ voluntati invictè donat ipsum velle & operari, idque ab initio inchoationis vitæ bonæ, usque ad finem consummationis. Donat ergo Deus homini per istud gratuitum & medicinale adjutorium, omnia opera ac merita quibus erigitur ad salutem, velle, credere, poenitere, diligere, operari, & in istis omnibus perseverare usque in finem, non solum ut sine isto dono perseverantia esse non possint; verum etiam ut per hoc donum non nisi perseverantes sint. De quo genere gratuiti adjutorij medicinalis, & quo pacto per illud omnia opera lapsi hominis sint propriè & specialiter dicta munera seu, dona Dei late diximus, cùm de gratiæ medicinalis natura tractarem.

Vide lib. 2. de grat. Christi ad cap. 3. usque ad 15.

Alterà ratio ex natura beneficiorum Dei fuit, quibus peragitur ista liberatio. Illa vero sunt, tam meritum vitæ bonæ in hac vita, quam ejus præmium in futura, quorum utrumque Deus per gratiam Christi medicinale, homini per peccatum perditò donat. Est enim arbitrium hominis post lapsum, non solum ita culpa & poenæ reum, ut illud debeat à reatu hæreditario & proprio, illius agni sanguis absolvere; sed etiam sub concupiscentia peccandi sibi dominante captivum; à cujus vinculis & ferrea servitute nullo pacto potest erui, & in bene agendi libertatem surgere, nisi per gratuitam Christi Salvatoris gratiam liberetur. De qua servitute, consule quæ fusè in alijs locis diximus. Hæc porro gratia non est quodlibet ad-

Hinc ergo irrefragabiliter consequitur, omnia hujusmodi beneficia quibus peragitur perditorum hominum liberatio, sicuti gratuita & speciali donatione dantur infirmis, per adjutorium non solum sine quo non possunt præcepta facere, sed quo Deus eis ipsum velle largitur & facere; ita quoque ea beneficia ipsis per gratuitam benevolentiam & gratiam præparari, hoc est, danda prædestinari. Ut proinde nullo pacto in dubium revocari possit, quin prædestinatio gratiæ circa lapsos homines versetur. Hoc ipso namque quo ista beneficia liberationis, aliquibus gratis preparata atque prædestinata sunt, illi ipsi gratis prædestinati sunt, juxta illius consecutionis legem quam format Augustinus, quando in hunc modum arguit: Initium fides & usque in finem perseverantia Dei dona sunt, nec ulla futura sua dona, & quæ danda essent, & quibus danda essent Deus non præscire potuit: Ergo, inquit, per hoc prædestinati ab illo sunt quos liberat & coronat.

Lib. de don. perf. cap. 10.

Sed de beatis Angelis major quæstio est, utrum & illi electione seu prædestinatione gratiæ electi seu prædestinati sint. Quod etiam de hominibus, si in primæva persistissent innocen-